

Krav på åtgärder mot sexklubbarna i Stockholm

Skrivelse av Ewa Samuelsson (kd)

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelsen av Ewa Samuelsson (kd) om krav på åtgärder mot sexklubbar-
na i Stockholm besvaras med vad som anförs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Bakgrund

Ewa Samuelsson (kd) har den 8 mars 2005 inkommit med en skrivelse, *bilaga 2*, om krav på åtgärder mot sexklubbarna i Stockholm utifrån den förändring av prostitutionen som skett med anledning av den nya sexköpslagen. Ewa Samuelsson anför i skrivelsen att de sexklubbar som idag finns i Stockholm utgör på många sätt ett allvarligt problem. Den bild av kvinnor som sprids av klubbarna är många gånger kränkande. De människor som bor eller arbetar i närheten av sexklubbar känner ofta obehag inför klubbarna. Sexualbrottskommitténs utredning från 1998 visar att en omfattande kriminell verksamhet är kopplad till klubbarna. Olika försök till åtgärder för att ingripa mot klubbarna har gjorts men ingenting har kunnat göras för att hindra deras verksamhet utifrån gällande lagstiftning.

Remisser

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret och socialtjänstnämnden.

Stadsledningskontoret förordar att svar på tidigare skrivelser avvaktas innan staden vidtar ytterligare åtgärder. Om positiva svar ej erhålls på framställningarna till regeringen och fastighetsägareföreningen finns det anledning att åter aktualisera framställningar i enlighet med föreliggande skrivelse.

Socialtjänstnämnden anser att ett aktivt jämställdhetsarbete är en av de viktigaste insatserna för att motverka samhällets sexualisering och förekomsten av sexklubbar.

Förverkligandet av jämställdhetsmål och åtgärder åvilar respektive nämnd och styrelse.

Mina synpunkter

Ewa Samuelsson har i en skrivelse föreslagit att kommunstyrelsen ska tillskriva regeringen med krav på åtgärder mot sexklubbarna utifrån den förändring av prostitution som skett med anledning av den nya sexköpslagen.

Fullmäktige beslutade i november 2004 att tillskriva Stockholms fastighetsägareförening med vädjan att vidta fortsatta åtgärder mot lokalupplåtelse för könsförnedrande sexklubbsändamål samt att tillskriva regeringen med hemställan om erforderliga lagstift-

ningsåtgärder mot könsförnedrande reklam och lokalupplåtelse för könsförnedrande sexklubbsändamål.

Jag vill i sammanhanget påpeka att de sexklubbar som åsyftas är de klubbar där människor exploateras för ekonomisk vinning. De klubbar som vissa av moraliska skäl väljer att kalla sexklubbar, såsom föreningsdrivna klubbar/fetishklubbar med olika sexuella inriktningar, ser jag ingen anledning att vidta åtgärder mot.

I den skrivelse som skickades till regeringen framfördes bl.a. följande: ”Med anledning av ovanstående hemställer kommunstyrelsen i Stockholms stad i denna skrivelse till regeringen om erforderliga lagstiftningsåtgärder mot könsförnedrande reklam och lokalupplåtelse för sexklubbsändamål. Jag och andra företrädare för Stockholms stad träffar gärna t.ex. jämställdhetsministern för att närmare utveckla våra önskemål.”

Jag anser inte att kommunstyrelsen kan tillskriva regeringen igen med krav på åtgärder mot sexklubbarna så snart efter att detta gjorts. Det saknas också belägg för att sexköpslagen har medfört att prostitutionen flyttat in på sexklubbarna efter sexköpslagens införande varför en skrivelse till regeringen med sexköpslagen som motiv till åtgärder mot sexklubbarna inte är motiverad. Åtgärder ska, enligt min mening, vidtas mot sexklubbarna, oavsett om det förekommer prostitution där eller inte. Organiserad prostitution är redan en av de anledningar som kan föranleda stängning av en sexklubb. Koppleri och prostitutionsverksamhet är idag också den enda grunden, vid sidan av dem som gäller för alla hyresgäster, för uppsägning av en sexklubbs hyreskontrakt.

Fastighetsägarna i Stockholm menar, som en reaktion på stadens skrivelse, att frågans karaktär och det förhållandet att den har nationell räckvidd motiverar att föreningen för den till Fastighetsägarna Sveriges Etiska nämnd för överväganden om behovet av lagändringar avseende besittningsskyddet för lokalhyresgäster. Jag har för avsikt att, tillsammans med gatu- och fastighetsborgarrådet, ytterligare uppvakta regeringen för att få en lagändring till stånd.

Min förhoppning är att det går att hitta former för att neka sexklubbarna lokaler samt ökade möjligheter för att avhysa de sexklubbarna som har etablerat sig. Om denna väg inte är framkomlig är jag inte främmande för att uppvakta regeringen om ett förbud mot sexklubbar. Även om det ofta finns sätt att ta sig runt lagar och regler är alla åtgärder som försvårar exploatering av kvinnor välkomna.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Skrivelsen av Ewa Samuelsson (kd) om krav på åtgärder mot sexklubbarna i Stockholm besvaras med vad som anförs i denna promemoria.

Stockholm den 2 november 2005

MARGARETA OLOFSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Sten Nordin* (båda m) och *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att som svar på skrivelsen anföra följande

De sexklubbar som i dag finns i Stockholm utgör på många sätt ett mycket allvarligt problem. Den bild av kvinnor som sprids av klubbarna är många gånger starkt kränkande. Många människor som bor eller arbetar i närheten av sexklubbar känner obehag inför klubbarna. Sexualbrottskommitténs utredning från 1998 visar också tydligt att en omfattande kriminell verksamhet är kopplad till klubbarna. Brott mot sexköpslagen, koppleri, narkotikabrott, olaga hot, misshandel och utpressning måste självklart bekämpas av samhället.

Redan i dag finns lagliga möjligheter att säga upp en sexklubbs hyreskontrakt på grund av att där förekommer koppleri eller prostitution. Av socialtjänstförvaltningens yttrande framgår att det inte finns en så tydlig koppling mellan de nya sexköpslagen och prostitution på sexklubbarna, som skrivelsen antyder. Vi delar därför uppfattningen att det i dagsläget inte är aktuellt att tillskriva regeringen med krav på ytterligare åtgärder mot sexklubbarna.

För att minska förekomsten av sexklubbar krävs ett fortsatt samarbete mellan olika aktörer i samhället. Av den anledningen har vi tidigare ställt oss bakom kravet på att tillskriva fastighetsägarna för att ytterligare försvåra möjligheterna att öppna och driva sexklubbar i Stockholm. Den kan också finnas anledning att se över formerna för tillsyn och granskning av klubbarnas verksamhet, i syfte att upptäcka förekomst av illegal verksamhet som prostitution.

Men åtgärder av detta slag är inte tillräckliga. Ett omfattande arbete för jämställdhet mellan könen är grundläggande för de attitydförändringar som måste ske för att företeelser som sexklubbar ska upphöra.

ÄRENDET

Ewa Samuelsson (kd) har den 8 mars 2005 inkommit med en skrivelse, *bilaga 2*, om krav på åtgärder mot sexklubbarna i Stockholm utifrån den förändring av prostitutionen som skett med anledning av den nya sexköpslagen. Ewa Samuelsson anför i skrivelsen att de sexklubbar som idag finns i Stockholm utgör på många sätt ett allvarligt problem. Den bild av kvinnor som sprids av klubbarna är många gånger kränkande. De människor som bor eller arbetar i närheten av sexklubbar känner ofta obehag inför klubbarna. Sexualbrottskommitténs utredning från 1998 visar att en omfattande kriminell verksamhet är kopplad till klubbarna. Olika försök till åtgärder för att ingripa mot klubbarna har gjorts men ingenting har kunnat göras för att hindra deras verksamhet utifrån gällande lagstiftning.

REMISSER

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret och socialtjänstnämnden.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 29 mars 2005 är i huvudsak av följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att skrivelsens förslag nyligen varit uppe till behandling. Dels har således beslut fattats om ändring i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna avseende sk. porrbilar dels begärts åtgärder från regeringen och Stockholms fastighetsägareförening mot könsförnedrande reklam och lokalupplåtelse för könsförnedrande sexklubsändamål. I den aktuella skrivelsen görs hänvisning till den sk. sexköpslagen som underlag för begärda åtgärder. Såvitt stadsledningskontoret kan förstå täcks skrivelsens förslag väl in genom de beslut, som nyligen tagits. Stadsledningskontoret förordar därför att svar på tidigare skrivelser avvaktas innan ytterligare åtgärder vidtas från stadens sida. Om positiva svar ej erhålls på framställningarna till regeringen och fastighetsägareföreningen finns det anledning att ånyo aktualisera framställningar i enlighet med föreliggande skrivelse. Denna kan därmed anses besvarad.

Socialtjänstnämnden beslöt den 19 maj 2005 att överlämna och återropa tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av tjänstgörande ersättaren *Hardy Hedman* (kd), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden *Margareta Olofsson m.fl.* (v), ledamöterna *Monika Lindh m.fl.* (s), tjänstgörande ersättaren *Marie-Helena Ohlsson* (mp), *bilaga 1*.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande av den 28 april 2005 är i huvudsak av följande lydelse.

Det är angeläget att motverka den sexualisering som finns i samhället och som sexklubbarna är ett uttryck för. Arbetet för jämställdhet mellan könen är grundläggande för de attitydförändringar som måste ske för att företeelser som sexklubbar ska upphöra. Enligt förvaltningens erfarenheter finns emellertid inget belägg för uppfattningen att prostitutionen har flyttat in på sexklubbarna efter sexköpslagens införande.

Förvaltningen delar åsikten att sexklubbarna förmedlar en kränkande kvinnobild. I den reklam klubbarna gör för sin verksamhet reduceras kvinnor till sexobjekt. Boende i fastigheter där sexklubbar finns har i media återkommande uttryckt olust inför att ha en sexklubb i huset där

man bor. Det står också klart att det förekommer olika slag av kriminell verksamhet med anknytning till sexklubbarna.

De ansträngningar som hittills gjorts att på laglig väg få bort sexklubbarna har inte lyckats. I skrivelsen föreslås att regeringen ska tillskrivas med krav på åtgärder mot sexklubbarna utifrån övertygelsen att de blivit viktigare som bas för prostitution efter att sexköpslagen infördes och gatuprostitutionen minskat.

Förvaltningen delar emellertid inte uppfattningen om sexklubbarnas betydelse som bas för prostitutionen. Prostitutionen sker på många arenor och eftersom den ofta är dold, är det svårt att bedöma dess omfattning både före och efter sexköpslagens införande.

De nya vägar som prostitutionen har hittat på senare tid beror framför allt på ny teknik. Bland annat har prostitutionen via Internet ökat, i första hand beroende på att många fler har tillgång till Internet idag än för bara tio år sedan. När kontantkortsmobilen kom blev annonsering av sexuella tjänster med angivande av mobilnummer vanligt. Även formerna för gatuprostitutionen förändrades med kontantkortsmobilen. De äldre typerna av prostitution på barer och restauranger och på gatan finns emellertid också kvar liksom prostitution på bordeller och i lägenheter där bland annat kvinnor som utsatts för trafficking tvingas prostituera sig.

Sexklubbarna kan enligt förvaltningens bedömning snarare utgöra en rekryteringsbas för unga kvinnor in i prostitution. Denna roll hade emellertid sexklubbarna även före sexköpslagen. Arbetet på en sexklubb kan leda till kontakter med såväl sexköpare direkt som till personer med anknytning till prostitution som kan förmedla kontakter med olika aktörer inom prostitutionen.

En av de viktigaste insatserna för att motverka samhällets sexualisering och även förekomsten av sexklubbar är ett aktivt jämställdhetsarbete. Redan i skolan måste ett attitydskapande arbete bedrivas med målet att barn och ungdomar ska ha uppfattningen att båda könen har samma värde. Utgångspunkten för jämställdhetsarbetet i Stockholms stad är den jämställdhetspolicy som beslutades av kommunfullmäktige i september 1998. Förverkligandet av jämställdhetsmål och åtgärder åvilar respektive nämnd och styrelse.

RESERVATIONER M M

Socialtjänstnämnden

Reservationen av tjänstgörande ersättaren Hardy Hedman (kd) är av följande lydelse.

Förslag till beslut

1. Skrivelsen bifalls.
2. Därutöver anför följande.

Den verksamhet som äger rum i och omkring sexklubbarna leder till många problem. Ett flertal har uppmärksammats den senaste tiden; hur könsförnedrande verksamhet drabbar såväl de inblandade som allmänheten, hur flickor rekryteras till prostitution på klubbarna och att annan kriminell verksamhet sker med klubbarna som bas. Den undanträngning av prostitutionen som skett sedan sexköpslagen infördes innebär inte att prostitutionen upphört. Den har istället hittat andra vägar och pågår i lägenheter, på barer och, vilket nyligen avslöjats, med en pizzeria som bas för verksamheten. Vilken betydelse sexklubbarna har i detta sammanhang borde undersökas närmare.

En del av hanteringen omkring prostitution sker med hjälp av Internet och mobiltelefoner men dessa tekniska hjälpmedel fungerar mest för att etablera smidig kontakt mellan hallickar, prostituerade och deras kunder. Det finns skäl att fortsätta utöva ett tryck på regeringen i frågan om prostitutionen. En viktig uppgift för Polisen måste vara att motverka den eftersom det också i dess spår finns människohandel, narkotikasmuggling m.m

Det särskilda uttalandet av ordföranden Margareta Olofsson m.fl. (v), ledamöterna Monika Lindh m.fl. (s), tjänstgörande ersättaren Marie-Helena Ohlsson (mp) är av följande lydelse.

Majoriteten har på flera olika sätt vidtagit åtgärder i den riktning som motionären föreslår, tyvärr har länsstyrelsen och rättsliga instanser funnit att staden bryter mot grundlagen. Bland de åtgärder som staden beslutat om, förutom det upphävda förbudet mot bilar med porreklam, kan nämnas policy för bokning av porrfria hotell, etiska regler för reklam, skrivelse till Stockholms fastighetsägare om åtgärder mot sexklubbar och skrivelse till regeringen om lagstiftning mot könsförnedrande reklam och lokalupplåtelse för könsförnedrande sexklubsändamål.

Det saknas belägg för att sexköpslagen skulle ha medfört att prostitutionen flyttat in på sexklubbarna efter sexköpslagens införande varför en skrivelse till regeringen med sexköpslagen som motiv till åtgärder mot sexklubbarna inte är motiverad. Däremot bör sexklubbarna ingå i det reviderade sociala programmet mot prostitution eftersom sexklubbarna med all säkerhet fungerar som en rekryteringsbas för prostitution.

Krav på åtgärder mot sexklubbarna i Stockholm

De sexklubbar som idag finns i Stockholm utgör på många sätt ett mycket allvarligt problem. Den bild av kvinnor som sprids av klubbarna är många gånger starkt kränkande. Många människor som bor eller arbetar i närheten av sexklubbarna känner obehag inför klubbarna. Sexualbrottskommitténs utredning från 1998 visar också tydligt att en mycket omfattande kriminell verksamhet är kopplad till klubbarna.

Under 1998 började krav resas på åtgärder för klubbarna och det prövades om det var möjligt att ingripa mot deras verksamhet eftersom bedömningen var att där förekom koppleri. Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten kom fram till att det inte var möjligt. Det som hänt sedan dess med den nya prostitutionslagen innebär att prostitutionen i hög grad flyttat inomhus och lämnat gatorna. Det är troligt att klubbarna blivit viktigare som bas för prostitution och därför borde möjligheten att ingripa prövas igen.

I november förra året beslutade fullmäktige i Stockholms stad att göra ett tillägg i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för att kunna förbjuda de bilar som på ett mycket uppseendeväckande sätt gör reklam för sexklubbarna. Före jul hävde dock länsstyrelsen beslutet med motiveringen att förbudet strider mot yttrandefriheten. Strax innan hade vänstermajoriteten avslagit Kristdemokraternas förslag att tillskriva regeringen med krav på åtgärder mot sexklubbarna.

Med anledning av ovanstående föreslår Kristdemokraterna ånyo:

Att Kommunstyrelsen beslutar att tillskriva regeringen med krav på åtgärder mot sexklubbarna utifrån den förändring av prostitutionen som skett med anledning av den nya sexköpslagen.

Stockholm 8 mars 2005

Ewa Samuelsson